

Juni 2018

De nieuwsbrief van **PayCover vzw**
Erkend Sociaal Secretariaat nr. 995

Loonbeslag en loonoverdracht

Indien een medewerker zijn schulden niet (tijdig) betaalt, kan de schuldeiser gebruik maken van de procedure van beslag op loon¹, of kan hij een loonoverdracht² uitvoeren. Door het gebruik van deze procedures komt de schuldeiser van uw medewerker bij u aankloppen om betaling te verkrijgen. Als werkgever hebt u een aantal verplichtingen in deze procedures...

Uitvoerend beslag onder derden³

Het uitvoerend beslag is een procedure die aan een schuldeiser die in het bezit is van een uitvoerbare titel (zoals een vonnis of een authentieke akte), de mogelijkheid geeft om bij de werkgever of elke andere persoon, beslag te leggen op het loon van de schuldenaar.

In deze procedure zijn er 3 partijen:

- de beslaglegger: dit is de schuldeiser die gebruik maakt van de

procedure inzake beslag om zijn schuldvordering te innen;

- de beslagene: dit is de schuldenaar, werknemer die een som verschuldigd is aan de beslaglegger. De werkgever is op zijn beurt de schuldenaar van de werknemer voor de betaling van het loon;
- de derde-beslagene: de werkgever die schuldenaar is van een loon aan zijn werknemer; hij wordt "derde" genoemd in deze procedure omdat hij vreemd is aan de

betrekking tussen de beslaglegger en de beslagen schuldenaar. Het is de werkgever, derde beslagene ingevolge de procedure, verboden het loon volledig of gedeeltelijk uit te betalen.

Een voorbeeld:

Jan Praatgraag is in gebreke gebleven met het betalen van een factuur van zijn telecomoperator BEL. De zaak kwam voor de rechtbank en Jan Praatgraag, uw medewerker, werd veroordeeld tot het betalen van een bedrag van 352€ aan BEL. De telecomoperator

VLAANDEREN

Engelse Wandeling 2 bus K07G
8500 KORTRIJK
T. 056 60 17 38
F. 056 61 36 03

BRUSSEL

Havenlaan 104-106
1000 BRUSSEL
T. 02 421 07 25 - F. 02 420 67 79
info@paycover.be - www.paycover.be

WALLONIE

Rue de Tirlemont 155 A boîte 1
4280 HANNUIT
T. 019 63 23 80
F. 019 63 73 01

spreekt een gerechtsdeurwaarder aan die het vonnis gedwongen kan uitvoeren. De gerechtsdeurwaarder betekent bij u een uitvoerend beslag onder derden...

Procedure

In het merendeel der gevallen zal de schuldeiser die over een uitvoerbare titel beschikt, zich wenden tot een gerechtsdeurwaarder die uitvoerend beslag onder derden zal leggen op het loon van de werknemer, bij de werkgever. Een aantal bijzondere procedures wijken hiervan af. Belangrijk hier te vermelden is dat bijvoorbeeld de Administratie der Belastingen, beslag onder derden kan leggen met een aangetekend schrijven.

Het uitvoerend beslag onder derden wordt **betekend bij de werkgever**. Zodra het uitvoerend beslag bij de werkgever betekend is, mag hij geen afstand meer doen van de bedragen waarop het beslag gelegd is. Op dit ogenblik mag de werkgever de gelden niet meer aan de werknemer betalen, maar hij mag ze evenmin al overmaken aan de schuldeiser, beslaglegger.

De werkgever dient binnen de 15 dagen die volgen, een **verklaring van derde beslagene** te doen aan de instrumenterende gerechtsdeurwaarder en aan de schuldenaar, werknemer. De verklaring bevat de aard en het bedrag van de sommen waarop het beslag kan gelegd worden, de datum waarop het loon wordt betaald en het overzicht van eventuele andere beslagen en overdrachten die reeds betekend zijn, met vermelding van hun rangorde. Bij gebrek aan deze verklaring, kan de werkgever zelf schuldenaar verklaard worden van de schuld van zijn werknemer.

Het beslag wordt eveneens aangezegd aan de werknemer. Dit houdt in dat het beslag betekend wordt aan de schuldenaar per deurwaardersexploot of per aangetekende brief met bericht van ontvangst. De **aanzegging** gebeurt binnen de 8 dagen na de betekening van het uitvoerend beslag aan de werkgever. Deze aan-

zegging moet, op straffe van nietigheid, het formulier voor de aangifte van een kind ten laste bevatten. Door deze aanzegging is de werknemer op de hoogte van het feit dat beslag op zijn loon werd gelegd.

Een kopij van de aanzegging, de **tegenaanzegging** wordt aan de werkgever betekend. Met dit document wordt de werkgever ingelicht van het feit dat het uitvoerend beslag werd aangezegd aan de werknemer en dat bijgevolg diens verzetstermijn begint te lopen.

De schuldenaar- werknemer beschikt over een termijn van 15 dagen, na de aanzegging, om **verzet** aan te tekenen. Verzet dient verplichtend per gerechtsdeurwaardersexploot te worden betekend. Indien de werknemer verzet heeft aangetekend, dient de werkgever de inhoudingen op het loon verder uit te voeren. De ingehouden bedragen dienen te worden bewaard op een intresthoudende rekening. Ze worden dus tijdelijk geblokkeerd en niet aan de schuldeiser over gemaakt. Op het ogenblik dat de beslissing inzake het verzet aan de werkgever betekend wordt, zal deze de ingehouden bedragen dienen over te maken aan de schuldeiser, dan wel aan de werknemer, en dit naar gelang de beslissing die door de beslagrechter wordt genomen.

Bij gebrek aan verzet dient de werkgever de **ingehouden bedragen over te maken aan de schuldeiser**. Dit gebeurt ten vroegste 2 dagen na afloop van de verzetstermijn.

Het uitvoerend beslag onder derden eindigt op het ogenblik dat de schuldeiser, schriftelijk bevestigd dat het volledige bedrag werd terugbetaald. Vaak is dit een hoger bedrag dan het bedrag waarvoor oorspronkelijk beslag werd gelegd aangezien de oorspronkelijke schuld verhoogd werd met ondertussen vervallen termijnen, kosten en intresten. Zolang de werkgever de **handlichting** niet heeft ontvangen, mag hij de inhoudingen niet stopzetten. Indien de werkgever de inhoudingen stopzet voor hij handlichting heeft ontvan-

gen, dan kan hij als derde beslagene aansprakelijk worden gesteld.

Loonoverdracht

De overdracht van loon is een afstand van schuldvordering die tot doel en gevolg heeft dat de overnemer (zijnde de schuldeiser) het recht heeft om op te treden tegen de schuldenaar van de overgedragen schuldvordering (dit is de werkgever, de werknemer heeft immers een schuldvordering ten aanzien van de werkgever voor het betalen van loon voor geleverde prestaties) en dit als uitsluitende eigenaar van de schuldvordering.

In tegenstelling tot het beslag, vloeit de overdracht voort uit een overeenkomst waarbij de werknemer het beschikbare deel van zijn loon dat hem door zijn werkgever (gecedeerde schuldenaar) verschuldigd is, overdraagt aan een andere persoon (de overnemer-schuldeiser). Deze overeenkomst wordt meestal afgesloten om een schuld te waarborgen (terugbetaling van een lening, verkopen op afbetaling, ...).

Op straffe van nietigheid, moet de overeenkomst tot loonoverdracht gebeuren bij een akte onderscheiden van die welke de hoofdverbintenis bevat waarvan ze de uitvoering waarborgt.

In deze procedure zijn er 3 partijen:

- de overnemer: dit is de schuldeiser ten gunste van wie de overdracht gebeurt;
- de overdrager: dit is de werknemer, schuldenaar, die een som verschuldigd is aan de overnemer. De werkgever is op zijn beurt de schuldenaar van de werknemer voor de betaling van het loon;
- de gecedeerde schuldenaar of de gecedeerde: dit is de werkgever die schuldenaar is van het loon aan de werknemer.

Een voorbeeld:

Sofie Personeel koopt een nieuwe

wasmachine bij de keten Elektro. Elektro waarborgt de verkoop van de toestellen op afbetaling met een bijkomende overeenkomst, zijnde de overdracht van loon. Op het ogenblik dat Sofie Personeel de maandelijkse afbetalingen niet meer betaald, besluit Elektro de procedure van overdracht van loon op te starten.

Procedure⁴

Op het ogenblik dat de werknemerschuldenaar in gebreke blijft de betalingen uit te voeren, zal de volgende procedure ten uitvoer worden gelegd:

De schuldeiser betekent, per aangezekend schrijven of per gerechtsdeurwaardersexploot, **aan de werknemer zijn voornemen** om de overdracht uit te voeren. Deze betekening moet, op straffe van nietigheid, het formulier voor de aangifte van een kind ten laste bevatten.

De schuldeiser stuurt aan de werkge-

ver, per aangezekend schrijven of per gerechtsdeurwaardersexploot, een **bevestiging dat de kennisgeving aan de werknemer werd gedaan**. Er wordt genoegzaam vaak opgemerkt dat dit de "eerste brief is", omdat dit het eerste schrijven is dat de werkgever in de procedure ontvangt. Op dit ogenblik dient de werkgever nog niets te ondernemen.

De schuldeiser dient door toedoen van een gerechtsdeurwaarder te laten overgaan tot de neerlegging van een bericht van overdracht. De schuldeiser kan dit ten vroegste doen op de dag dat het afschrift van de brief met het voornemen aan de werknemer werd verstuurd. Het **bericht van neerlegging** is een zeer belangrijk document daar bij samenvoeging van verschillende schuldeisers, de datum en uur waarop het bericht is neergelegd, de rangorde tussen de verschillende schuldeisers zal bepalen. De akte van overdracht is slechts tegenstelbaar aan derden vanaf het ogenblik waarop het bericht is gere-

gistreed in het centrale bestand van berichten van beslag en overdracht.

De werknemer kan, binnen de 10 kalenderdagen na de verzending van de betekening van het voornemen om tot overdracht over te gaan, **verzet** aantekenen. Deze termijn is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven. Een later aangezekend verzet is geldig, doch zal maar uitwerking hebben vanaf het ogenblik dat het wordt betekend. Noteer nog dat de werknemer geen reden voor verzet dient mee te delen. Indien de werknemer verzet aantekent, per aangezekend schrijven of per gerechtsdeurwaardersexploot, dan moet de werkgever de schuldeiser hiervan op de hoogte brengen. De werkgever dient dit aangezekend of per gerechtsdeurwaardersexploot te doen binnen de 5 dagen na verzending van de brief waarin het verzet wordt betekend. Indien de werknemer rechtsgeldig verzet heeft aangezekend moet de werkgever geen inhoudingen doen. De schuldeiser die uit-

voering van de overdracht wil, dient ofwel de procedure opnieuw te starten (bv. indien de wettelijke procedure niet werd gevolgd), dan wel de overdracht te laten bekrachtigen door het vredegerecht van de woonplaats van de werknemer. Tijdens de gehele duur van de bekrachtigingsprocedure mag geen enkele inhouding worden verricht op het nettoloon van de werknemer. De inhoudingen zullen desgevallend maar na de bekrachtiging van de overdracht dienen te gebeuren. Als een werknemer van werkgever verandert, dan moeten de verschillende schuldeisers in principe de procedures herbeginnen bij de nieuwe werkgever. In de situatie dat de werknemer verzet heeft betekend tegen een overdracht maar deze geldig wordt verklaard door de vrederechter, moet de schuldeiser de procedure tot overdracht van loon niet herbeginnen wanneer de werknemer van werkgever verandert. De schuldeiser kan dan bij de nieuwe werkgever de overdracht opeisen van de nog verschuldigde bedragen voor zover

hij de nieuwe werkgever met een aangetekend schrijven informeert over de beslissing tot bekrachtiging en de reeds ingehouden sommen.

Indien geen verzet werd aangetekend stelt de schuldeiser, ten vroegste na de termijn van 10 dagen⁵, de werkgever aangetekend in kennis van zijn **beslissing om over te gaan tot uitvoering van de overdracht**. Zodra de werkgever in het bezit is van deze kennisgeving, dient hij inhoudingen te verrichten.

De loonoverdracht zal ten einde lopen op het ogenblik dat de schuldeiser, schriftelijk heeft bevestigd dat het volledige bedrag werd terugbetaald. Zolang de werkgever de **handlichting** (soms ook opheffing genaamd) niet heeft ontvangen, mag hij de inhoudingen niet stopzetten.

Noteer nog dat er een bijzondere soort van loonoverdracht bestaat die gebaseerd is op een authentieke akte (en dus niet op een gewone onder-

handse overeenkomst⁶). De werkgever moet de overdracht uitvoeren op het ogenblik dat de overdracht aan de werkgever wordt betekend ongeacht de vorm van de betekening (gerechtsdeurwaarderexploit, aangetekende brief, gewone brief)⁷. In voorkomend geval dient de overdracht dus te worden uitgevoerd na slechts 1 schrijven. We gaan binnen dit bestek niet verder in op deze bijzondere procedure.

Loondelegatie

Bij een echtscheiding is het mogelijk dat de ene echtgenoot gehouden is aan de andere gewezen echtgenoot een vergoeding voor diens "onderhoud" te voorzien. Het is mogelijk dat de vrederechter, ten voorlopige titel, onderhoudsuitkeringen toekent, aan één van de echtgenoten indien ze uit elkaar gaan. In een dergelijk geval wordt gesproken van een loondelegatie⁸.

In het kader van een "gewoon" beslag

*Het sociaal secretariaat
voor een optimaal beheer
van uw personeel!*

- Het beheer van de prestaties van uw werknemers
- Een duidelijk en permanent zicht op de prestaties van uw personeel
- Een optimaal beheer van de meeruren
- Juridische bijstand in geval van controles door de inspectie van sociale wetten
- Opvolging van de vervaldagen (medische schifting, ADR getuigschrift, etc. ...)
- Automatische overdracht van de gegevens afkomstig van de tijdsregistratie, digitale tachograaf of van de boordcomputer

PAYCOVER vzw

info@paycover.be - www.paycover.be

Engelse Wandeling 2 bus K07G - 8500 Kortrijk
T: 056 60 17 38 - F: 056 61 36 03

Havenlaan, 104-106 - 1000 Brussel
T: 02 421 07 25 - F: 02 420 67 79

Rue de Tirlemont 155 A boîte 1 - 4280 Hannuit
T: 019 63 23 80 - F: 019 63 73 01

of overdracht gelden grenzen waarbinnen beslag kan gelegd worden. Deze zijn evenwel niet van toepassing wanneer de inhoudingen worden verricht krachtens een loondelegatie⁹. Het volledige nettoloon van de werknemer, evenals andere vergoedingen die in principe niet of slechts deels vatbaar zijn voor beslag¹⁰, kunnen in beslag genomen worden. Er is dus geen minimale bescherming.

De vrijwillige loonoverdracht

Bij een "gewone" loonoverdracht en een uitvoerend beslag worden er gedwongen inhoudingen op het loon van de werknemer ten uitvoer gelegd. Het is evenwel ook mogelijk dat de werknemer vrijwillig een gedeelte van zijn loon aan een schuldeiser afstaat.

Een dergelijke vrijwillige loonoverdracht zal steeds schriftelijk dienen te gebeuren. Tevens kan de werknemer in een dergelijke overdracht de schuldeiser toelaten dat er inhoudingen worden uitgevoerd boven de overdraagbare delen.

In geval van samenloop met andere schuldeisers, zal de vrijwillige overdracht evenwel geen rang in nemen. Een overdracht die aan de werkgever wordt betekend met naleving van de wettelijke bepalingen zal altijd voorrang hebben op een vrijwillige overdracht.

De collectieve schuldenregeling

Sinds 1 januari 1999 kan iemand die een zware schuldenlast heeft, op basis van de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling¹¹ bij de beslagrechter een verzoek indienen om een collectieve schuldenregeling te verkrijgen.

Bij een collectieve schuldenregeling worden de schuldeisers gegroepeerd, en wordt voor de schuldenaar een plan opgesteld om de schulden af te betalen. De individuele schuldeisers beschikken niet langer over de mogelijkheid om hun schulden individueel in te vorderen. De procedure van de collectieve regeling houdt in dat een

minnelijke aanzuiveringsregeling of een gerechtelijke aanzuiveringsregeling zal worden getroffen.

Procedure

De schuldenaar moet een verzoekschrift indienen voor een collectieve schuldenregeling bij de arbeidsrechtbank.

Binnen de 8 dagen na de indiening van het verzoekschrift, doet de rechter uitspraak over de toelaatbaarheid van het verzoek. Er wordt desgevallend een schuldbemiddelaar aangesteld die een minnelijke aanzuiveringsregeling opstelt.

Binnen de 24 uur nadat uitspraak werd gedaan over de toelaatbaarheid, stelt de griffier een advies op voor collectieve schuldenregeling dat moet worden toegevoegd bij de andere adviezen voor beslag en overdracht.

Vanaf de eerste dag die volgt op het advies voor een collectieve schuldenregeling, wordt de beschikking van kracht. Alle schuldeisers, zowel de bevoorrechte als de gewone, worden gelijk behandeld. Er ontstaat samenloop tussen de schuldeisers, ongeacht de oorzaak van hun schuldvordering en hun voorrechten.

Reeds genomen uitvoeringsmaatregelen worden geschorst. De werknemer verliest het vrije beschikkingsrecht over zijn bezittingen en hij mag zelf geen betalingen meer verrichten of geld ontvangen, tenzij voor dagelijkse uitgaven.

De beschikking van de toelaatbaarheid wordt binnen de 5 dagen na de uitspraak bij gerechtsbrief ter kennis gebracht van de schuldenaar, de schuldeisers, de schuldbemiddelaar en de schuldenaars van de verzoeker waaronder de werkgever. De werkgever is immers schuldenaar van de werknemer voor de betaling van het loon. Vanaf dit ogenblik is de werkgever verplicht om het totale nettoloon over te maken aan de schuldbemiddelaar. De werkgever kan niet meer bevrijdend betalen aan de werknemer zelf.

De gevolgen van de beschikking van toelaatbaarheid lopen verder tot de verwerping, het einde of de herroeping van de collectieve schuldenregeling.

Sommen die vatbaar zijn voor beslag of overdracht

Een schuldeiser kan, mits het volgen van bepaalde procedures rechtstreeks aanspraak maken op het inkomen van de werknemer.

Als werkgever wordt u voornamelijk geconfronteerd met beslag en overdracht op het loon van de werknemer. Er kan evenwel ook beslag en/of overdracht betekend worden op sommige sociale uitkeringen.... De vraag stelt zich dus waarop de schuldeiser beslag kan leggen, en in welke mate.

Waarop kan beslag gelegd worden?

Artikel 1409, § 1, 1e lid Ger. Wb bepaalt dat beslag gelegd kan worden op "bedragen uitgekeerd ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst, een leerovereenkomst, een statuut, een abonnement, alsmede die welke worden uitgekeerd aan personen die tegen loon onder het gezag van een ander persoon arbeid verrichten buiten een arbeidsovereenkomst, en het vakantiegeld betaald krachtens de wetgeving op de jaarlijkse vakantie".

Wanneer personen die inkomsten genieten één of meer kinderen ten laste hebben, wordt het voor beslag of overdracht vatbare bedrag, binnen de grenzen ervan, verminderd per kind ten laste¹².

Maaltijdcheques¹³ zijn niet vatbaar voor beslag of overdracht indien zij beantwoorden aan de wettelijke voorwaarden.

Het Gerechtelijk wetboek bepaalt in artikel 1410, §1 dat op volgende goederen eveneens beslag gelegd kan worden:

1. "de al dan niet provisionele uitkeringen tot onderhoud, door de rechter toegewezen, alsmede de

Zolang de werkgever de handlichting niet heeft ontvangen, mag hij de inhoudingen niet stopzetten

uitkeringen die na echtscheiding aan de niet schuldige echtgenoot worden toegekend;

2. de pensioenen, aanpassingsuitkeringen, overgangsuitkeringen, renten, rentebijslagen of als pensioen geldende voordelen betaald krachtens een wet, een statuut of een overeenkomst;
3. het vakantiegeld en de aanvullende toeslag bij het vakantiegeld betaald krachtens de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers;
4. de werkloosheidsuitkeringen en de uitkeringen betaald door fondsen voor bestaanszekerheid;
5. de uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid en de invaliditeitsuitkeringen betaald krachtens de wetgeving op de ziekte- en invaliditeitsverzekering of de wet van 16 juni 1960;
6. de uitkeringen, renten en toelagen betaald krachtens de wetgeving op de vergoeding van schade uit arbeidsongevallen of beroepsziekten;
7. (opgeheven);
8. de militievergoedingen;
9. de uitkering toegekend bij onderbreking van de beroepsloopbaan."

Waarop kan geen beslag worden gelegd?

Het Gerechtelijk wetboek bepaalt in artikel 1408, §1 dat op volgende goederen geen beslag gelegd

kan worden: "Behalve op zaken, niet vatbaar voor beslag verklaard door bijzondere wetten, mag ook geen beslag worden gelegd :

1. op het nodige bed en beddegoed van de beslagene en van zijn gezin, de kleren en het linnengoed volstrekt noodzakelijk voor hun persoonlijk gebruik alsmede de meubelen nodig om deze op te bergen, een wasmachine en strijkijzer voor het onderhoud van het linnen, de toestellen die noodzakelijk zijn voor de verwarming van de gezinswoning, de tafel en de stoelen die voor de familie een gemeenschappelijke maaltijd mogelijk maken, alsook het vaatwerk en het huishoudgerei dat volstrekt noodzakelijk is voor het gezin, een meubel om het vaatwerk en het huishoudgerei op te bergen, een toestel om warme maaltijden te bereiden, een toestel om voedingsmiddelen te bewaren, één verlichtings-toestel per bewoonde kamer, de voorwerpen die noodzakelijk zijn voor de mindervalide gezinsleden, de voorwerpen die bestemd zijn om te worden gebruikt door de kinderen ten laste die onder hetzelfde dak wonen, de gezelschapsdieren, de voorwerpen en producten die noodzakelijk zijn voor de lichaamsverzorging en voor het onderhoud van de vertrekken, het gereedschap dat nodig is voor het onderhoud van de tuin, een en ander met uitsluiting van de luxemeubelen en luxeartikelen;

2. op de boeken en overige voorwerpen, nodig voor de voortzetting van studies of voor de beroepsopleiding van de beslagene of van de kinderen te zijnen laste

die onder hetzelfde dak wonen;

3. op de goederen die de beslagene volstrekt nodig heeft voor zijn beroep, tot een waarde van 2.500 EUR op het tijdstip van het beslag en naar keuze van de beslagene, behalve voor de betaling van de prijs van die goederen;
4. op de voorwerpen die dienen voor de uitoefening van de erediens;
5. op de levensmiddelen en brandstof die de beslagene en zijn gezin voor een maand nodig hebben;
6. een koe, of twaalf schapen of geiten, naar keuze van de beslagene, alsmede een varken en vierentwintig dieren van de hoenderhof, met het stro, voeder en graan, nodig voor het strooisel en de voeding van dat vee gedurende één maand."

Indien deze voorwerpen zich evenwel op een andere plaats bevinden dan waar de beslagene gewoonlijk werkt of woont, zijn ze wel voor beslag vatbaar.

Daarnaast bepaalt artikel 1410, § 2 dat volgende schuldvorderingen niet vatbaar zijn voor overdracht of beslag:

1. "de gezinsbijslagen, met inbegrip van deze betaald krachtens de wetgeving betreffende de soldijtrekkende militairen;
2. de wezenpensioenen of -renten betaald krachtens een wet, een statuut of een overeenkomst;
3. de tegemoetkomingen aan min-

- der-validen;
4. het gedeelte van de vergoedingen uitgekeerd krachtens de wetgeving op de vergoeding van schade uit arbeidsongevallen die 100 pct. overschrijdt en toegekend wordt aan zwaar verminkten wier toestand de hulp van een andere persoon volstrekt en normaal vergt;
 5. de bedragen uit te keren :
 1. aan de rechthebbende van geneeskundige verstrekkingen als tegemoetkoming ten laste van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen of krachtens de wet van 16 juni 1960 of de wetgeving betreffende de overzeese sociale zekerheid;
 2. als kosten voor geneeskundige, heelkundige, farmaceutische en verplegingszorgen of als kosten voor prothesen en orthopedische toestellen aan een door een arbeidsongeval of een beroepsziekte getroffen persoon krachtens de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen of de beroepsziekten.
 6. de bedragen uitgekeerd als gewaarborgd inkomen voor bejaarden of als inkomensgarantie voor ouderen;
 7. de bedragen uitgekeerd als bestaansminimum;
 8. de bedragen uitgekeerd als maatschappelijke dienstverlening door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
 9. de uitkering voorzien in artikel 7 van het koninklijk besluit van 18 november 1996 houdende invoering van een sociale verzekering ten gunste van zelfstandigen, in geval van faillissement, en van gelijkgestelde personen;
 10. de al dan niet provisionele vergoedingen voor prothesen, medische hulpmiddelen en implantaten;
 11. de bedragen als tussenkomst van het Schadeloosstellingsfonds voor asbestslachtoffers."

Bepaling van het beschikbaar gedeelte

Het beslag of de overdracht wordt uitgevoerd op het netto loon van de werknemer, d.w.z. na inhouding van de sociale zekerheidsbijdragen, de bedrijfsvoorheffing en eventueel de bedragen ter verzekering van een toekomstig sociaalzekerheidsvoordeel, uitgezonderd elke andere som of inhouding.

De wetgeving bepaalt in welke mate beslag gelegd kan worden op het netto loon van de werknemer. Men spreekt in dit kader over het beschikbaar gedeelte. De berekeningswijze verschilt naar gelang het om een in-

komen uit beroepsactiviteit dan wel om een vervangingsinkomen gaat. Deze grenzen worden jaarlijks aangepast. In 2018 zijn volgende bedragen van toepassing.

Inkomsten voortvloeiend uit loontrekkende of gelijkgestelde activiteiten en uit zelfstandige activiteiten

De inkomsten uitgekeerd ten gevolge van een activiteit als loontrekkende of van gelijkgestelde activiteiten en de inkomsten als zelfstandige kunnen in beslag genomen of overgedragen worden:

- ten belope van 20% tussen 1.105,01 en 1.187 euro (maximum 16,40 euro);
- ten belope van 30% tussen 1.187,01 en 1.309 euro (maximum 36,60 euro);
- ten belope van 40% tussen 1.309,01 en 1.432 euro (maximum 49,20 euro);
- volledig boven de 1.432 euro (onbeperkt bedrag).

De bedragen tot 1.105 euro zijn niet vatbaar voor beslag of overdracht. Er geldt geen beperking wanneer het beslag gelegd wordt teneinde beta-

ling te bekomen van alimentatiegeld.

Vervangingsinkomens

Vervangingsinkomens kunnen in beslag genomen of overgedragen worden:

- ten belope van 20% tussen 1.105,01 en 1.187 euro (maximum 16,40 euro);
- ten belope van 40% tussen 1.187,01 en 1.432 euro (maximum 98 euro);
- volledig boven de 1.432 euro (onbeperkt bedrag).

De bedragen tot 1.105 euro zijn niet vatbaar voor beslag of overdracht.

Cumulatie van sommen die vatbaar zijn voor beslag of overdracht

Artikel 1411 Ger. W. bepaalt dat wanneer een persoon tegelijk een loon en een pensioen, vakantiegeld, uitkering enz. geniet, zullen deze sommen gecumuleerd worden om het gedeelte te bepalen dat vatbaar is voor beslag en overdracht.

In de praktijk kan dit aanleiding geven tot complexe dossiers inzake de samenvoeging van inkomsten uit

verschillende bronnen. Deze situatie wordt nog ingewikkelder indien er verschillende schuldeisers zijn die niet bij alle debiteuren van vergoedingen, beslag of overdracht, betekenden. In dergelijke omstandigheden dienen afspraken te worden gemaakt over wie de inhoudingen zal verrichten.

Beslag voor onderhoudsgeld of loondelegatie

Er bestaat geen enkele begrenzing voor overdracht of beslag wegens een vordering tot onderhoudsgeld of wegens een loondelegatie. Het **volledige loon** kan in een dergelijke situatie dus toekomen aan de schuldeiser. Daarnaast geniet het beslag voor onderhoudsgeld of de loondelegatie een **absolute voorrang** op elk ander beslag of overdracht. Er wordt dan ook soms gesproken van het super voorrecht van de alimentatieschuldeiser.

In geval van niet-betaling van alimentatiegeld kan de schuldeiser van de alimentatie zich onder bepaalde voorwaarden richten tot de DAVO (Dienst voor alimentatievorderingen, een afdeling van de FOD Financiën) teneinde de betaling van het alimentatiegeld en de achterstallen te beko-

SCHEMATISCH OVERZICHT: BEREKENING VAN HET BESCHIKBAAR GEDEELTE

Inkomsten voortvloeiend uit loontrekkende of gelijkgestelde activiteiten en uit zelfstandige activiteiten

<i>Netto maandloon</i>	<i>Voor beslag of overdracht vatbaar gedeelte</i>
tot 1.105,00 EUR	0 %
1.105,01 EUR - 1.187,00 EUR	20 % (1/5e)
1.187,01 EUR - 1.309,00 EUR	30 %
1.309,01 EUR - 1.432,00 EUR	40 % (2/5e)
boven 1.432,00 EUR	100 %
Het niet voor beslag vatbare bedrag kan verhoogd worden met 68 EUR per kind ten laste.	

Vervangingsinkomens

<i>Netto maandloon</i>	<i>Voor beslag of overdracht vatbaar gedeelte</i>
tot 1.105,00 EUR	0 %
1.105,01 EUR - 1.187,00 EUR	20 % (1/5e)
1.187,01 EUR - 1.432,00 EUR	40 % (2/5e)
boven 1.432,00 EUR	100 %
Het niet voor beslag vatbare bedrag kan verhoogd worden met 68 EUR per kind ten laste.	

Bij gebrek aan verklaring van derde beslagene, kan de werkgever zelf schuldenaar verklaard worden van de schuld van zijn werknemer

men. DAVO beschikt over de mogelijkheid om de alimentatieschuld in te vorderen bij de werkgever (derde-beslagene) door een vereenvoudigde procedure van uitvoerend beslag. In tegenstelling tot vroeger is thans ook bij tenuitvoerlegging door DAVO, het volledige loon onbeperkt vatbaar voor beslag.

Kinderen ten laste

De wet voorziet in een verhoging van het bedrag dat niet vatbaar is voor beslag of overdracht indien de schuldeiser kinderen ten laste heeft. In 2018 bedraagt het bedrag 68€ per kind. De werknemer dient hiertoe wel een aantal formaliteiten te vervullen. Onder kind ten laste verstaan we elke persoon¹⁴:

- jonger dan 25 jaar OF onder het statuut van verlengde minderjarigheid;
- voor wie de titularis van de in beslag genomen of overgedragen inkomsten op substantiële wijze voorziet in de kosten van huisvesting, onderhoud of opvoeding;
- en dit ingevolge een verwantschap in eerste graad OF in de hoedanigheid van zorgouder.

Het kind mag in de 12 maanden voorafgaand, niet over netto-inkomsten beschikken die groter zijn dan bepaalde grensbedragen.

De wetgeving voorziet geen termijnen maar de verhoging kan maar uitwerking hebben nadat de nodige formaliteiten werden vervuld. De

werknemer heeft er dus alle belang bij zo snel mogelijk de nodige stappen te ondernemen.

De werknemer dient het formulier voor aangifte van kinderen ten laste (cfr. het wettelijke model en dat hem werd over gemaakt door de schuldeiser), aan de werkgever tegen ontvangstbewijs (of per aangetekend schrijven) over te maken. Tevens dient een afschrift te worden overgemaakt aan de schuldeiser. Zolang de werknemer de formaliteiten niet heeft vervuld, kan hij geen aanspraak maken op de verhoging.

Deze aangifte gebeurt dus volgens een wettelijk model. Bij dit formulier dient de werknemer bewijsstukken te voegen dat hij kinderen ten laste heeft. De wetgeving somt 4 documenten op die hiervoor als afdoend bewijs gebruikt kunnen worden:

- een verklaring afgeleverd door een verzekeringsinstelling in het kader van de ziektekostenverzekering, waarin bepaald wordt dat het kind ten laste is van de titularis van de beslagen of overgedragen inkomsten, in de zin van de wetgeving inzake de ziektekostenverzekering;
- het attest van gezinssamenstelling dat de verblijfplaats van het kind vaststelt op de woonplaats van de genietter van de beslagen of overgedragen inkomsten;
- de gerechtelijke beslissing of de overeenkomst die de gedeelde materiële bewaring vaststelt, als ook een verklaring op erewoord

dat de gerechtelijke beslissing of de overeenkomst wordt nagekomen;

- de rekeninguittreksels die een geregelde storting aantonen van een bijdrage in het onderhoud voor een bedrag hoger dan de verhoging, zijnde hoger dan 68 € (in 2018).

Het staat de werknemer evenwel vrij andere bewijzen aan te leveren.

Tevens dient de werknemer een "verklaring op eer" toe te voegen waaruit blijkt dat het kind geen eigen inkomsten heeft die hoger zijn dan de grensbedragen.

Indien er verschillende schuldeisers zijn, dient er slechts één aangifte voor kinderen ten laste per procedure te gebeuren.

Bijzondere gevallen

Voor een aantal vergoedingen stelt zich de vraag naar de beslagbaarheid ervan en de berekeningswijze. We sommen er enkele op.

Kostenvergoedingen

FOD WASO hanteert de strekking dat kostenvergoedingen, zijnde verplaatsingskosten, overnachtingskosten, telefoon en reiskosten, vatbaar zijn voor beslag en bijgevolg bij het gewone loon gevoegd dienen te worden. We dienen evenwel mee te delen dat de meningen hierover zijn verdeeld.

Tussenkomst in het woon-werkverkeer

FOD WASO hanteert de strekking dat de tussenkomst in het woon-werkverkeer en de vergoeding voor aanschaf van verplichte beschermings- en werkkledij geen deel uitmaken van het loon, en bijgevolg niet vatbaar zijn voor beslag noch overdracht. Ook hier is evenwel geen eensgezindheid.

Voordelen in natura

Sommige werknemers krijgen voordelen in natura of voordelen van alle aard. Bij wijze van voorbeeld denken we aan huisvesting, het privé-gebruik van een bedrijfswagen, maaltijden verstrekt door de werkgever,...

Deze worden forfaitair geraamd of aan hun werkelijke waarde belast, en van het nettoloon van de werknemer afgetrokken om aan de werknemer naderhand het verschuldigde saldo als loon te bepalen.

De meningen lopen uiteen of het beschikbaar gedeelte voor of na de aftrek van het voordeel dient te worden berekend. Volgens sommige auteurs moet de berekening worden gemaakt na aftrek van de tegenwaarde van het voordeel in natura. Volgens anderen moet het loon als voordeel worden beschouwd en moet het bij de berekening van het beschikbaar gedeelte in aanmerking worden genomen.

Vakantiegeld

Het enkel vakantiegeld is loon voor de dagen dat de werknemer vakantie neemt. Er wordt met deze bedragen rekening gehouden in de maand waarin ze betaald worden. Het dubbel vakantiegeld wordt geteld bij het gewone loon van de maand waarin het betaald wordt.

Indien de werknemer uit dienst gaat, en er wordt vervroegd vakantiegeld betaald, dan dienen de beschikbare gedeelten van het vervroegd vakantiegeld afzonderlijk te worden berekend. Het vervroegd vakantiegeld is immers een voorschot op het loon dat overeenstemt met het loon dat

aan de werknemer verschuldigd is voor de vakantiedagen die hij later bij een andere werkgever zal nemen en waarvoor de nieuwe werkgever, behoudens in uitzonderlijke gevallen, geen loon verschuldigd is. Bij een volledige samenvoeging van het vervroegd vakantiegeld zou de werknemer immers geen loon hebben voor de door het enkel vakantiegeld gedekte periode.

Eindejaarspremie

De eindejaarspremie wordt gevoegd bij het loon van de maand waarin ze betaald wordt. Ook indien de eindejaarspremie door een Fonds voor Bestaanszekerheid wordt betaald, moet er met de toegekende bedragen rekening gehouden worden voor het bepalen van het beschikbaar gedeelte.

Loonachterstallen

Loonachterstallen moeten verdeeld worden over de maanden waarop ze betrekking hebben om eventueel de gedeelten vatbaar voor beslag en overdracht te bepalen.

Ontslagvergoeding

De ontslagvergoeding moet in maandelijks vergoedingen worden verdeeld om de voor beslag vatbare gedeelten te berekenen op de maandelijks vergoedingen. Ze mag dus niet zonder meer bij het laatste loon worden geteld¹⁵.

Vermelding op de individuele rekening

De individuele rekening moet vermelden dat er inhoudingen worden verricht wegens overdracht van loon of beslag en voor welk bedrag.

Formaliteiten bij het einde van de arbeidsovereenkomst

In het kader van een uitvoerend beslag onder derden, is de werkgever verplicht de schuldeiser of de instrumenterende gerechtsdeurwaarder een nieuwe verklaring van derde-beslagene te bezorgen waarin wordt vermeld dat de overeenkomst een einde neemt.

De werkgever is verplicht de werknemer een opgave van de ingehouden sommen te bezorgen evenals het totale bedrag van de gedane inhoudingen, wanneer de dienstbetrekking eindigt voordat het totale bedrag is ingehouden. Het overzicht moet ook worden bezorgd aan de werknemer wanneer het totale bedrag van de overdracht is bereikt.

Vertrek en terugkeer van de werknemer in de onderneming

Wij zijn de mening toegedaan dat een rechtsgeldig betekend beslag of overdracht, geldig blijft. Indien de werknemer, na een periode van afwezigheid, terugkeert in de onderneming, dan heeft het beslag of overdracht terug uitwerking. Het is dus raadzaam in een dergelijke situatie contact op te nemen met de schuldeiser om na te gaan of er ondertussen opheffing is verleend.

Samenloop tussen overdracht en beslag

In een aantal gevallen wordt de werkgever niet met één enkele schuldeiser geconfronteerd die zijn aanspraken laat gelden op het loon van de werknemer. In de situatie waar verschillende schuldeisers zich gelijktijdig aanbieden spreken we van samenloop. Bij samenloop dient gekeken te worden aan wie de gelden toekomen... Verschillende situaties kunnen zich voordoen.

Samenloop van overdrachten

De akte van overdracht is tegenstelbaar tegen derden (tegen de andere schuldeisers) vanaf het ogenblik dat het bericht van overdracht wordt neergelegd in het Centraal Berichtenbestand. De volgorde waarin de verschillende schuldeisers voldoening wordt bepaald aan de hand van de datum en het tijdstip dat vermeld wordt in het bericht van overdracht.

Samenloop van uitvoerende beslagen

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen bevoorrechte en niet-

bevoorrechte uitvoerende beslagen. Tussen de verschillende uitvoerende beslagen wordt de rangorde bepaald aan de hand van de hoogte van het voorrecht waarover zij beschikken. De schuldeiser met een belangrijker voorrecht zal rang innemen voor een schuldeiser met een minder voorrecht.

De schuldvordering ingevolge onderhoudsplicht heeft echter absolute voorrang en zal vóór elke andere schuld – zelfs een bevoorrechte – worden uitbetaald.

Wanneer de schuldeisers dezelfde rang hebben, gebeurt de verdeling pons- ponsd gewijs. Dit wil zeggen dat het beschikbare gedeelte wordt verdeeld in verhouding tot de schuldvordering van iedere beslaglegger.

Noteer dat zodra een gerechtsdeurwaarder tussenkomt, de gelden aan hem overgemaakt zullen worden en hij zal instaan voor de verdeling.

Samenloop van beslag en overdracht

Overdracht gevolgd door beslag

Indien de overdracht rang heeft ingenomen voor het uitvoerend beslag (dus aan de hand van de datum van het bericht van neerlegging), dan zal de overdracht volledig voldaan worden voor het beslag. Dit is zelfs zo wanneer het om een bevoorrecht beslag zou gaan.

Uitzondering hier is evenwel voor het beslag wegens onderhoudsgeld, dat absolute voorrang heeft.

Beslag gevolgd door overdracht

De overdracht zal worden gelijkgesteld met een niet bevoorrecht beslag. De verdeling gebeurt desgevallend zoals bij de samenloop van verschillende beslagen.

1. Art.1409 tot 1412 Gerechtelijk Wetboek; art. 1675/2 tot 1675/19 Gerechtelijk Wetboek.
2. Wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers.
3. Naast het uitvoerend beslag bestaat ook de rechtsfiguur van het bewarend beslag. Het wordt de werkgever verboden datgene waarop bewarend beslag gelegd wordt, uit handen te geven. Hij dient het te "bewaren". Er wordt binnen dit bestek niet verder ingegaan op het bewarend beslag.
4. Voor overdrachten van loon op basis van de Wet van 12 april 1965 inzake de bescherming van het loon.
5. In de praktijk gebeurt het vaak dat er een hele tijd tussen de eerste brief (voornemen tot inhoudingen) en de tweede brief (beslissing tot uitvoering van de overdracht) is.
6. Artikel 1690 B.W.
7. Het kan ook voorkomen dat de werkgever de overdracht in een authentieke akte heeft aanvaard, in de akte van overdracht zelf of in een afzonderlijke akte.
8. Artikel 221 B.W.
9. Dit is ook zo bij een beslag wegens achterstallig onderhoudsgeld.
10. Zie infra.
11. Artikel 1675/2 tot 1675/19 Gerechtelijk Wetboek.
12. Zie infra.
13. Artikel 19bis van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.
14. Art. 1 KB van 27 december 2004.
15. Cass. 3 mei 1982, JTT 1983, 53.

UPTR & PARTNERS

Een professionele verdediging van uw belangen, informatie die er toe doet, efficiënte dienstverlening en geëngageerde partners voor de Belgische transporteurs en logistieke ondernemers!

UNIE VAN PROFESSIONELE TRANSPORTEURS EN LOGISTIEKE ONDERNEMERS

BRUSSEL

Havenlaan 104-106
1000 Brussel
T. 02 420 54 56

KORTRIJK

Engelse Wandeling 2
Bus K07G
8500 Kortrijk
T. 056 60 17 38

LUIK

Z.I. des Hauts-Sarts
Rue de l'Abbaye 138
4040 Herstal
T. 04 361 40 90